

S?n?f Ö?retmeni Demokratik Davran?? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *S?n?f Ö?retmeni Demokratik Davran?? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30323>

Özet

Bu ölçek, Mehmet Kaan Demir taraf?ndan 2003 y?!?nda tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmis?tir. Ölçe?in temel amac?, ilkö?retim düzeyindeki ö?rencilerin, s?n?f ö?retmenlerinin sergiledi?i **demokratik davran??lara** ili?kin alg?lar?n? ve görü?lerini sistematik olarak de?erlendirmektir. Geli?tirme süreci, kapsaml? psikometrik analizleri içermi? olup, bu analizler sonucunda ölçek, yüksek düzeyde güvenilir ve geçerli bulunmu?tur. Nihai formunda 4 boyuttan ve 36 maddeden olu?maktadır.

Anahtar Kelimeler

S?n?f Ö?retmeni, Demokratik Davran??, Ölçek Geli?tirme, İlkö?retim, Ö?renci Görü?leri, E?itim Psikolojisi, Psikometrik Özellikler, E?itim.

Yazarlar

Mehmet Kaan Demir

Amaç

Ölçe?in birincil **amac?**, ilkö?retim kademesindeki s?n?f ö?retmenlerinin ders içi ve d??? uygulamalarda ne ölçüde **demokratik davran??lar** sergiledi?ini, do?rudan ö?rencilerin bak?? aç?s?yla, nicel verilerle belirlemektir. Bu araç, ö?retmenlerin s?n?f yönetiminde ve ö?renci ili?kilerinde demokratik e?itim ilkelerine ne kadar uygun hareket etti?ini ölçmek için tasarlanm??tır.

Elde edilen veriler, ö?retmenlerin demokratik tutum ve davran??lar? konusunda geri bildirim sa?lamak, e?itim programlar?n? bu yönde geli?tirmek ve ö?retmenlerin mesleki geli?im ihtiyaçlar?n? tespit etmek için kullan?labılır. Ölçek, özellikle ö?retmen e?itiminde ve pedagojik ara?t?rmalarda demokratik s?n?f ortamlar?n?n de?erlendirilmesine önemli katk?lar sunmaktadır.

Yap?

S?n?f Ö?retmeni Demokratik Davran?? Ölçe?i, s?n?f ö?retmenlerinin demokratik davran??lar?n? ölçmeye odaklanan çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Ölçek, uygulanan faktör analizi sonucunda dört ana boyuta ayrılm??tır ve toplam 36 maddeden olu?maktadır. Bu boyutlar, demokratik e?itim felsefesinin farklı yönlerini ölçmek üzere tasarlanm??tır.

Ölçe?in boyutlar?, ö?retmenin s?n?fıta ö?renci kat?lım?n? teşvik etme, adil karar alma süreçlerini uygulama, farklı görü?lere sayg? gösterme ve ö?rencilere sorumluluk verme gibi temel demokratik e?itim prensiplerini kapsayan davran??sal alanlar? temsil etmektedir. Her bir boyut, ö?retmen

davran??lar??n?n spesifik ve ölçülebilir yönlerini de?erlendirmeye imkan tan?r.

Geçerlik

Ölçe?in **yap? geçerlili?ini** test etmek ve teorik yap?s?n? ortaya ç?karmak amac?yla ke?fedici **faktör analizi** uygulanm??tır. Analiz öncesinde, veri toplama arac?n?n içerik geçerlili?ini sa?lamak için uzman görüş?lerine ba?vurulmu?tur. Faktör analizi sürecinde, faktör yükü 0.30'un alt?nda kalan toplam 6 madde, ölçekten ç?kar?larak maddelerin homojenli?i art?r?lm??tır.

Analiz sonucunda, kalan 36 maddenin dört farklı boyutta topland??? belirlenmi?tir. Bu dört faktörlü yap?, ölçe?in kavramsal olarak ölçmeyi amaçlad??? demokratik davran?? yap?s?n? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini ve yeterli düzeyde yap? geçerlili?ine sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, **iç tutarlılık** katsay?s? olan **Cronbach alfa** de?eri hesaplanarak test edilmi?tir. Genel ölçek için bu de?er 0.90 olarak bulunmu?tur, bu sonuç ölçe?in mükemmel düzeyde güvenilir ve tutarlı oldu?unu i?aret etmektedir. Yüksek alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktadır.

Ayr?ca, ölçe?i olu?turan dört ana boyutun her biri için iç tutarlılık katsayılar? ayr? ayr? hesaplanm??tır. Bu katsayılar:

Birinci Faktör için: 0.84

?kinci Faktör için: 0.81

Üçüncü Faktör için: 0.82

Dördüncü Faktör için: 0.80

Tüm faktörlerin 0.80 ve üzerinde tutarlılık katsayılar? göstermesi, alt boyutlar?n da yüksek derecede **güvenilir** oldu?unu ve ba??msuz olarak kullan?labilece?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? netle?tirmek için yürütülen **faktör analizi**, ölçe?in psikometrik kalitesini sa?lamla?t?rm??tır. Analiz, teorik beklentilere uygun olarak, ö?retmenlerin demokratik davran??lar??n?n birbirinden ayr??an alt bile?enlere sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Ba?lang?çtaki madde havuzundan 6 maddenin elenmesi, ölçe?in faktör yap?s?n? güçlendirmi?tir.

Nihai 36 maddenin dört boyutta toplanmas?, ölçe?in sadece genel bir demokratiklik düzeyi de?il, ayn? zamanda bu davran??lar?n farklı yönlerini (örne?in, karar verme kat?lım?, kurallara uyma, e?itlik) ayr? ayr? ölçme yetene?ine sahip oldu?unu göstermektedir. Bu yap?, ara?t?rmac?lara ö?retmen davran??lar??n? daha detaylı inceleme imkan? sunmaktadır.

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Developmental Scale)

Format: 4 boyut ve 36 maddeden oluşmaktadır. Derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiştir, ancak bu tür psikometrik araçlarda genellikle 5'li Likert tipi bir derecelendirme kullanılmaktadır varsayılmaktadır.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: İlköğretim Öğrencileri

Yaş Grubu: İlköğretim seviyesindeki öğrenciler (Genellikle 8-12 yaş arası)

Popülasyon Detayları: İlköğretim öğrencilerinin, kendi sınıf öğretmenlerinin demokratik uygulamalarına dair algıları.

Test Metodolojisi: Öğrenci görüşlerine dayalı öz bildirim ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Eğitim, Öğretmen Davranış, Gazi Üniversitesi, Psikometri, Ölçme ve Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Sınıf Yönetimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazın Adresi: Yüksek lisans tezi dönemi itibarıyla Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2003

İzinler ve Kullanım Ücreti: Ölçek, Mehmet Kaan Demir'in yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ticari olmayan akademik kullanımlar için tezin referans gösterilmesi gerekmektedir. Kullanım izinleri ve koşulları için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Demir, M. K. (2003). *İlköğretim sınıf öğretmenlerinin gösterdikleri demokratik davranışlara ilişkin öğrenci görüşleri* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Sınıf Öretmeni Demokratik Davranış Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte mevcut değildir. Bu nedenle maddeler buraya eklenememiştir. Ölçeğin tam içeriğine ulaşmak için ilgili yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM